

Odluka kojom se smjenjuje gospodin Mijat Tuka sa položaja člana Predstavničkog doma Federacije Bosne i Hercegovine

Koristeći seovlaštenjima koja su data visokom predstavniku članom V Aneksa 10. (Sporazum o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora) Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, prema kojem je visoki predstavnik konačni autoritet u zemlji za tumačenje navedenog Sporazuma o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora; i posebno uzevši u obzir član II 1. (d) istog Sporazuma prema kojem visoki predstavnik "pruža pomoć, kada to ocijeni neophodnim, u iznalaženju rješenja za sve probleme koji se pojave u vezi s implementacijom civilnog dijela Mirovnog ugovora";

Pozivajući se na stav XI.2. Zaključaka sa konferencije Vijeća za implementaciju mira koji se sastao u Bonu 9. i 10. decembra 1997. godine, u kojem je Vijeće pozdravilo namjeru visokog predstavnika da iskoristi svoj konačni autoritet u zemlji za tumačenje Sporazuma o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora kako bi pomogao u iznalaženju rješenja za probleme, kako je prethodno rečeno, "donošenjem obavezujućih odluka, kada to bude smatrao neophodnim," u vezi s određenim pitanjima, uključujući (u skladu s tačkom (c) ovog stava) i druge mjere u svrhu osiguranja implementacije Mirovnog sporazuma na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine i njenih entiteta, koje "mogu obuhvatati mjere protiv osoba na javnim funkcijama";

Uzimajući u obzir da je u stavu X.4 Aneksa Deklaracije Vijeća

za implementaciju mira donesene u Madridu 16. decembra 1998. konstatirano je da Vijeće prihvata da se osobama kojima visoki predstavnik zabrani obavljanje javne funkcije "može do daljnjeg zabraniti i kandidiranje na izborima te obavljanje bilo koje izabrane ili imenovane javne funkcije kao i funkcija u okviru političkih stranaka";

Konstatirajući da je Vijeće za implementaciju mira na sjednicama održanim 10. decembra 1997. godine u Bonu, 16. decembra 1998. godine u Madridu i 23-24. maja 2000. godine u Briselu izrazio svoju duboku zabrinutost u vezi s duboko ukorijenjenom korupcijom u Bosni i Hercegovini, koja može dovesti do podriivanja demokratskog upravljanja i rasipanja javnih resursa, te spriječiti razvoj tržišne privrede;

Imajući na umu da je Vijeće na sjednici koja je 16. decembra 1998. održana u Madridu izrazilo svoju zabrinutost kako slijedi: "Vijeće izražava duboku zabrinutost zbog nastavka korupcije i utaje javnih fondova. Vijeće pozdravlja rad visokog predstavnika na izradi sveobuhvatne strategije za borbu protiv korupcije (...) Visoki predstavnik će voditi aktivnosti u koordiniranju napora međunarodne zajednice u cilju eliminiranja mogućnosti za korupciju, utaju poreza i preusmjeravanje javnih prihoda, osiguravajući transparentnost u svim fazama rada organa vlasti ...";

Konstatirajući da je na konferenciji u Briselu koja je održana 23-24. maja 2000. godine Vijeće za implementaciju mira izdalo Deklaraciju u kojoj apelira na "visokog predstavnika da upotrijebi svoje ovlasti u skladu sa svojim mandatom u cilju osiguranja potpune i ubrzane realizacije u svim sektorima implementacije civilnog dijela Mirovnog ugovora, uključujući uklanjanje prepreka koje stoje na putu ekonomske reforme".

Uzimajući u obzir da je u navedenoj Deklaraciji od 23-24. maja 2000. godine Vijeće za implementaciju mira konstatiralo da "Vijeće ostaje veoma zabrinuto zbog ukorijenjene korupcije u Bosni i Hercegovini koja narušava demokratsku vlast, pustoši

javne resurse i sprečava razvoj tržišne privrede. Sveobuhvatna strategija OHR-a za borbu protiv korupcije predstavlja čvrstu osnovu za borbu protiv korupcije. Od svih javnih zvaničnika očekuje se da pruže aktivnu i bezrezervnu podršku ovoj strategiji, kao i institucijama koje je provode.”;

Uzimajući takođe u obzir Odluku visokog predstavnika o specijalnom revizoru za Federaciju Bosne i Hercegovine od 2. marta 2001. godine (“Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine”, br. 9/01 od 23. marta 2001.) te dodatnu Odluku visokog predstavnika o specijalnom revizoru za Federaciju Bosne i Hercegovine od 1. avgusta 2002. godine (“Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine”, br. 40/02 od 21. avgusta 2002.) i izvještaj pomenutog specijalnog revizora o Ministarstvu socijalne politike, rada, raseljenih osoba i izbjeglica Federacije Bosne i Hercegovine izdat 20. marta 2003. godine (u daljem tekstu: izvještaj);

S obzirom na to da je visoki predstavnik pismom od 20. marta 2003. godine zahtijevao od predsjednika Nove hrvatske inicijative, kao političke stranke kojoj pripada gospodin Mijat Tuka, da apelira na gospodina Mijata Tuku da dobrovoljno podnese ostavku u roku od sedam dana na svoj položaj člana Predstavničkog doma Federacije Bosne i Hercegovine te s obzirom na činjenicu da je gospodin Mijat Tuka izjavio da to neće učiniti;

Uzimajući u obzir sve prethodno navedeno i dalje tekstu utvrđeno, visoki predstavnik ovim donosi sljedeću:

ODLUKU

Kojom se smjenjuje gospodin Mijat Tuka sa položaja člana Predstavničkog doma Federacije Bosne i Hercegovine i zabranjuje mu se obavljanje svake službene, izborne ili imenovane javne funkcije, kandidiranje na izborima, obavljanje funkcije u političkim strankama, osim ako i sve dotle dok ga visoki predstavnik naknadnom odlukom eventualno izričito ne

ovlasti da iste zauzima ili obavlja. Svako pravo na primanje naknade ili uživanje privilegija ili status koji proizilazi iz navedenog položaja prestaju odmah.

Ova odluka stupa na snagu odmah i ne zahtijeva preduzimanje daljih proceduralnih mjera. Gospodin Tuka mora napustiti svoj ured odmah.

Ova odluka se odmah objavljuje u "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine".

RAZLOZI ZA SMJENJIVANJE

Gospodin Mijat Tuka obavljao je funkciju zamjenika ministra navedenog ministarstva, koje sada nosi naziv Ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ministarstvo), od 25. septembra 2001. do 21. februara 2003. godine. Nakon što je ministar Sefer Halilović napustio položaj ministra Ministarstva socijalne politike, rada, raseljenih osoba i izbjeglica Federacije Bosne i Hercegovine, zamjenik ministra, gospodin Tuka, postao je v.d. ministar. Ova funkcija spada u red funkcija kod kojih je nosilac dužan obavljati najviše fiducijarne dužnosti u vezi sa procesom povratka izbjeglih i raseljenih osoba u Federaciji Bosne i Hercegovine. U tom smislu, gospodin Tuka nalazio se na položaju šefa ovog ministarstva, položaju koji podrazumijeva posebne dužnosti i odgovornosti u kontekstu implementacije Aneksa 7. Dejtonskog mirovnog sporazuma. Nosilac takve funkcije mora biti aktivan u dokazivanju najvišeg nivoa poštenja u vezi sa svojim postupanjima sa sredstvima koja se izdvajaju za povratak izbjeglih i raseljenih osoba. Povjerenje građana Federacije i Bosne i Hercegovine mora se konstatno opravdavati kako bi se osiguralo pravilno upravljanje i transparentnost.

U svojstvu vršioca te visoke funkcije, gospodin Tuka nije uspio ispuniti svoju obavezu u opravdavanju povjerenja javnosti, te u konkretnom slučaju nije raspolagao budžetom

ministarstva na transparentan i odgovoran način.

Tokom niza događanja koja su dovela do pokretanja procesa revizije, gospodin Tuka nije preduzeo efikasne radnje kako bi osigurao pravilno čuvanje javnih fondova i takvim postupanjem nije zaštitio reputaciju ovog ureda i vlade. Gospodin Tuka nije pokazao aktivnu i bezrezervnu podršku strategiji koju je utvrdilo Vijeće za implementaciju mira u pogledu suprostavljanja ukorijenjenoj korupciji u Bosni i Hercegovini.

Ovo ministarstvo, sa gospodinom Tukom na čelu, nije vršilo odgovarajuću kontrolu svojih glavnih operacija vezanih za povratak. U 2001. godini ministarstvo je prekoračilo svoj budžet za više od 14 miliona KM. Uprkos utrošku ovolike svote projekti nisu bili okončani pravovremeno. Nakon okončanja svoje provjere, specijalni revizor je zaključio da je većina projekata ostala nedovršena čak 15 mjeseci nakon što su ugovori bili potpisani sa korisnicima.

Pored toga, specijalni revizor je došao do saznanja da su tenderski procesi bili izmanipulirani ili, jednostavno rečeno, potpuno zanemareni. Specijalni revizor je takođe zapazio da su neki od prodavaca zaračunavali cijenu koja je bila približno 2000% viša od prosječne po kilometru za transport materijala, koji su ionako bili pristupačni na lokalnom nivou. Uvjeti iz ugovora nisu bili ispoštovani, poslovi su ostali nedovršeni, a praćenje realizacije projekta bilo je neefikasno ili je izostalo. Proces izbora korisnika i regiona za pomoć nije bio transparentan i proces za utvrđivanje i kontroliranje dostave materijala bio je slab. Projektno računovodstvo, knjigovodstvo i evidencija te izvještavanje bili su nepouzdana, nepotpuni i netačni.

Sredstva prikupljena na konferencijama donatora, koja ne spadaju u sistem trezora, bila su slabo kontrolirana i međusobno su se miješala sa sredstvima iz različitih izvora. Pristup ovim sredstvima ostvarivan je izvan budžetske kontrole. S ciljem da osigura da njegova sredstva budu

plasirana izvan budžetske kontrole vlade, ovo ministarstvo doprinosilo je novčanim sredstvima samo za sebe posredstvom donatorskih konferencija. Zapravo, 99% sredstava prikupljenih na donatorskim konferencijama dolazilo je iz ovog ministarstva.

U okviru ovog ministarstva gospodin Tuka nije aktivno vršio nadzor nad svojim osobljem i nije obavljao funkcije v.d. ministra onako kako se to od njega očekivalo.

Djelujući na navedni način, gospodin Tuka nije pokazao riješenost u opravdavanju povjerenja javnosti i očuvanju interesa građana kojima služi ovo ministarstvo. Principi pravilnog upravljanja i transparentnosti narušeni su ponašanjem gospodina Tuke tokom njegovog mandata; stoga, on više nije sposoban da obavlja funkciju koja uživa povjerenje javnosti.

Imajući u vidu izabranu funkciju koju je g. Tuka obavljao od trenutka kada je izabran u Predstavnički dom Federacije Bosne i Hercegovine i nadalje imajući u vidu status Parlamenta Federacije, visoki predstavnik je, na osnovu pomenutih činjenica, napisao pismo predsjedniku Nove hrvatske inicijative, političke stranke kojoj g. Tuka pripada, sa primjerkom ovog pisma proslijeđenim i predsjedavajućem Predstavničkog doma. U ovom pismu visoki predstavnik je tražio od predsjednika navedene stranke da se pobrine da gospodin Tuka u roku od sedam dana podnese ostavku na navedeni položaj. Uprkos ovome, gospodin Tuka je, nažalost, ostao na tom položaju. Stoga, ne preostaje nijedna druga mogućnost nego da se gospodin Tuka smijeni sa položaja na kojem se trenutno nalazi.

Sarajevo, 28 marta 2003. godine

*Paddy Ashdown
Visoki predstavnik*